

FIȘA DISCIPLINEI

Spațialitate, istoricitate, perspective I. (în lb. maghiară)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4. Domeniul de studii	Studii culturale
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Etnologie
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Spațialitate, istoricitate, perspective I. (în lb. maghiară)					Codul disciplinei	LLD2128
2.2. Titularul activităților de curs			Dr. Miklós Alpár					
2.3. Titularul activităților de seminar			Dr. Miklós Alpár					
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Opt.	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				28	
3.8. Total ore pe semestru				70	
3.9. Numărul de credite				3	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă	

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> efectuează cercetare științifică gestionează date în domeniul cercetării scrie publicații științifice promovează inovarea deschisă în cercetare asigură managementul de proiect Diseminează rezultatele în rândul comunității științifice gestionează cunoștințele în vederea unui impact strategic aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare aplică metode științifice Promovează implicarea publicului în cercetare desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> da dovada de initiative • respecta angajamente • își asuma responsabilitatea • gândește rapid • da dovada de auto-reflecție • da dovada de curiozitate • abordează provocările în mod pozitiv • gândește analitic • respecta diversitatea valorilor și a normelor culturale • face față incertitudinii • se adresează unui public • lucrează în echipe • arată încredere • demonstrează loialitate • arată empatie • face față stresului • lucrează eficient • gândește critic • apreciază diversitatea expresiilor culturale și artistice • da dovada de dorință de învățare • identifică probleme • efectuează căutări pe internet • da dovada de competență interculturală • lucrează independent • gândește în mod creativ •

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Scopul cursului este de a aborda întrebări legate de contactul cultural, de percepția alterității și de construcția și funcționarea socială a diferitelor reprezentări spațiale.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Furnizarea de instrumente teoretice, conceptuale și terminologice pentru înțelegerea și dezbateră problemelor studiate. Identificarea exemplelor practice legate de teoriile prezentate, în principal prin studii de caz și exemple din istoria călătoriilor și a turismului. O introducere metodologică în prelucrarea și analiza surselor istorice privind cultura călătoriilor. O prezentare istorică sumară a dezvoltării culturii de călătorie în Transilvania.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere: cercetări privind reprezentările spațiului – orientare disciplinară, încadrare teoretică.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
2. Viziuni ale spațiului în cultura populară – simboluri arhetipale și culturale ale spațialității. Sacralizarea și mitizarea spațiului (<i>Studiu de caz: reprezentări ale spațiilor miniere transilvănene și maramureșene în literatura de călătorie din secolele XVIII–XIX</i>).	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
3. Geografii simbolice – orientalism, occidentalism, borealism, meridionalism.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
4. Geografii simbolice de frontieră – balcanism, euro-orientalism.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
5. Experiența alterității în cultura călătoriei. (<i>Studiu de caz: călătorii europeni în Transilvania secolelor XVIII–XIX</i> .)	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
6. Etnicizarea spațiului – o prezentare generală a subiectului. (<i>Studiu de caz: percepția publică a Ținutului Secuiesc; etnotipuri referitoare la secuime</i>).	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
7. „Peisaje naționale” – exemple europene.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
8. Estetizarea spațiului – explorarea peisajului montan; mișcarea turistică în Transilvania dualistă.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
9. Percepțiile spațiului urban. Istorizarea, muzealizarea și panteonizarea spațiului. Ierarhii în spațiul urban. Privirea de „flaneur”.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
10. Exoticizarea, turistificarea spațiului. „Privirea turistică” (tourist gaze). Autenticitatea în turism. Imaginarul turistic.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
11. Spații ficționale și spații geografice reale în turism.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
12. Imaginea construită: imaginea locului, imaginea națiunii, imaginea destinației turistice – place branding, nation branding, destination branding.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
13. Marcaje și ierarhii spațiale – exemple transilvănene.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
14. Recapitulare sumară.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
Bibliografie ALBERT Réka 1997 <i>Tájak és nemzetek. Kísérlet a „nemzeti táj” fogalmának antropológiai megközelítésére.</i> (MTA PTI Etnoregionális Kutatóközpont Munkafüzetek 32.) MTA Politikai Tudományok Intézete, Budapest. 2009 Kísérlet egy esszencialista nemzeti képzet antropológiai megközelítésére. <i>Korall</i> . X. évf. 37. sz. (November.) 26–40. ARONCZYK, Melissa 2013 <i>Branding the Nation. The Global Business of National Identity.</i> Oxford University Press, New York. ASHWORTH, Gregory – KAVARATZIS, Mihalis (eds.) 2010 <i>Towards Effective Place Brand Management. Branding European Cities and Regions.</i> Edward Elgar, Cheltenham, UK – Northampton, USA.		

- BAKIĆ-HAYDEN, Milica
1995 Nesting Orientalisms: The Case of Former Yugoslavia. *Slavic Review*. Vol. 54. No. 4. 917–931.
- BELLER, Manfred – LEERSSEN, Joep (ed. / szerk.)
2014 *Imagológia. A nemzeti karakterek kulturális konstrukciói és irodalmi reprezentációi*. Válogatta, fordította és jegyzetekkel ellátta AJTONY Zsuzsanna. Scientia Kiadó, Kolozsvár.
- BENEDEK István
2017 Helymárkázás: értelmezések, alapfogalmak és aktuális nézetek. *Pro Minoritate*. 2017 tél. 39–47.
- BERGER, Peter L. – LUCKMANN, Thomas
1998 *A valóság társadalmi felépítése. Tudásszociológiai értekezés*. József Műhely, Budapest.
- BÓDI Jenő – PUSZTAI Bertalan (szerk.)
2012 *Túl a turistakéntet. A turizmus kritikai és kultúratudományi perspektívái*. (Kommunikáció és kultúratudományi tanulmányok.) Gondolat Kiadó, Budapest–Pécs–Szeged.
- BURKE, Peter
2006 Útmutatás az utazástörténet számára. Ford. Kármán Gábor. *Korall*. VII. évf. 26. sz. (November.) 5–24.
- CARRIER, James G. (ed.)
2003 *Occidentalism. Images of the West*. [Reprinted. Orig. 1995.] Clarendon Press, Oxford.
- CERCEL, Cristian
2012 Transylvanian Saxon Symbolic Geographies. *Civilisations. Revue Internationale d'anthropologie et de sciences*. Vol. 60, No. 2. 83–101.
- CHICIUDEAN, Ion – HALIC, Bogdan-Alexandru
2003 *Imagologie. Imagologie istorică*. (Cursuri universitare). Editura Comunicare.ro, București.
- FEISCHMIDT Margit (szerk.)
2010 *Etnicitás. Különbségteremtő társadalom*. Gondolat – MTA Kisebbségkutató Intézet, [Budapest].
2005 *Erdély-(de)konstrukciók. Tanulmányok*. Néprajzi Múzeum – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest – Pécs.
- FEJŐS Zoltán – SZIJÁRTÓ Zsolt (szerk.)
2003 *Helye(in)k, tárgy(in)k, képe(in)k. A turizmus társadalomtudományos magyarázata. Tanulmányok*. Néprajzi Múzeum, Budapest.
- FISCHER, Holger
1999 Magyarország-kép Németországban. Megközelítések és kutatási eredmények. Ford. Fazekas Tiborc. *Hungarológia. A Nemzetközi Hungarológiai Központ folyóirata*. I. évf. 1–2. sz. 213–226.
- GOVERS, Robert – GO, Frank
2009 *Place Branding. Global, Virtual and Physical Identities, Constructed, Imagined and Experienced*. 1st. edition. Palgrave Macmillan, Chippenham–Eastbourne.
- GREGORY, Derek – JOHNSTON, Ron – PRATT, Geraldine – WATTS, Michael – WHATMORE, Sarah (eds.)
2009 *The Dictionary of Human Geography*. 5th Edition. Wiley – Blackwell, Malden–Oxford–Chichester.
- GYÁNI Gábor
2005 A reprezentatív város – a reprezentált város. In: N. KOVÁCS Tímea – BÖHM Gábor – MESTER Tibor (szerk.): *Terek és szövegek. Újabb perspektívák a városkutatásban*. Kijárat Kiadó, Budapest. 229–237.
- HACHTMANN, Rüdiger
2007 *Tourismus-Geschichte*. (Grundkurs neue Geschichte.) Vandenhoeck & Ruprecht UTB, Göttingen.
- HAHN, Heinz – KAGELMANN, H. Jürgen (Hgg.)
1993 *Tourismuspsychologie und Tourismussoziologie. Ein Handbuch zur Tourismuswissenschaft*. Quintessenz, München.
- KAVARATZIS, Mihalis – WARNABY, Gary – ASHWORTH, Gregory J. (eds.)
2015 *Rethinking Place Branding. Comprehensive Brand Development for Cities and Regions*. Springer International Publishing.
- KOVÁCS Szilvia

- 2010 *Budapest a századfordulón – A modern nagyváros narratívái*. Doktori (PhD) értekezés. Témavezető: dr. Berta Erzsébet PhD. Társztémavezető: dr. Varga Pál D. Sc. Debreceni Tudományegyetem, Irodalomtudományok Doktori Iskola, Magyar irodalomtudományi program.
- LAURUȘAITĂ, Laura (ed.)
- 2018 *Imagology Profiles: The Dynamics of National Imagery in Literature*. Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne.
- MAXWELL, Alexander (ed.):
- 2011 *The East–West Discourse. Symbolic Geography and Its Consequences*. (Nationalisms Across the Globe 8.) Peter Land, Oxford – Bern – Berlin – Bruxelles – Frankfurt am Main – New York – Wien.
- MIKLÓS Alpár
- 2017 *Idegen utazók Erdély és Máramaros sóbányáiban (18–19. század)*. (Emberek és kontextusok 14.) Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár.
- 2022 *Parajd-képek a hosszú 19. században (1780–1918)*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár.
- MITU, Sorin
- 2002 De la „Imaginea Celuilalt” la geografiile simbolice: trasee metodologice. In: Nicolae BOCSAN – Sorin MITU – Toader NICOARĂ (ed.): *Identitate și alteritate 3. Studii de istorie politică și culturală. Omagiu profesorului Liviu Maior*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. 9–21.
- 2011 Geografii simbolice de frontieră. In: Constantin BĂRBULESCU et al. (ed.): *Identitate și alteritate 5. Studii de istorie politică și culturală*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. 255–259.
- 2013 *Transilvania mea. Istorie, mentalități, identități*. Polirom, Iași.
- NASH, Dennison (ed.)
- 2007 *The Study of Tourism. Anthropological and Sociological Beginnings*. (Tourism Social Science Series.) Elsevier, Amsterdam etc.
- PÓCS Éva
- 1983 Tér és idő a néphitben. *Ethnographia*. XCIV. évf. 2. sz. 177–207.
- SAID, Edward W.
- 2000 *Orientalizmus*. [Fordítás az eredeti, 1978-as kiadás alapján.] Európa Könyvkiadó, Budapest.
- SALAZAR, Noel B. – GRABURN, Nelson H. H. (eds.)
- 2014 *Tourism Imaginaries. Anthropological Approaches*. Berghahn Books, New York – Oxford.
- SÎMBOTIN, Dan Gabriel
- 2016 *Imaginarul. Construcția și deconstrucția lumii*. (Colecția Academica 267. Seria Filosofie.) Institutul European, Iași.
- SPIEGLER Patricia
- 2011 *A turisztikai imázsselemezés. Turisztikai „tér-képek” a Dél-Dunántúlról*. PhD értekezés. Témavezető dr. Szabó Géza tszv. egyetemi docens. Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Földtudományok Doktori Iskola.
- T. SZABÓ Levente
- 2008 *A tér képei: tér, irodalom, társadalom. Tanulmányok*. Komp-Press, Kolozsvár.
- TÁNCZOS Vilmos
- 2006 *Folklórszimbólumok*. (Néprajzi Egyetemi Jegyzetek, 2). Kriza János Néprajzi Társaság – BBTE, Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, Kolozsvár.
- TAPODI Zsuzsa (szerk.)
- 2016 *Imagológiai olvasókönyv*. Scientia Kiadó, Kolozsvár.
- TAYLOR, Charles
- 2004 *Modern Social Imaginaries*. Duke University Press, Durham–London.
- TODOROVA, Maria
- 1997 *Imagining the Balkans*. Oxford University Press, New York.
- URRY, John
- 1990 *The Tourist Gaze*. SAGE Publications Ltd.
- WOLFF, Larry

1994 <i>Inventing Eastern Europe. The Map of Civilization on the Mind of the Enlightenment</i> . Stanford University Press, California.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Peter Burke: <i>Un ghid pentru istoria călătoriilor</i> .	Analiza și discutarea lucrării	
2. Explorarea conceptelor de „prejudecată”, „stereotip”, „clîșeu”. Examinarea etnotipurilor, sociotipurilor.	Definirea conceptelor, analiza exemplurilor	
3. „Baedeker-ul” – apariția din secolul al XIX-lea și genul ghidului modern. O examinare a primelor ghiduri de călătorie moderne din Transilvania (în germană, maghiară și română).	Ilustrație, analiza surselor	
4. Prelucrarea și prezentarea de către studenți a conținutului unei relatări de călătorie la alegere, pe baza unor criterii prestabilite – I.	Prezentare (ppt), conversație	
5. Prelucrarea și prezentarea de către studenți a conținutului unei relatări de călătorie la alegere, pe baza unor criterii prestabilite – II.	Prezentare (ppt), conversație	
6. Prelucrarea și prezentarea de către studenți a conținutului unei relatări de călătorie la alegere, pe baza unor criterii prestabilite – III.	Prezentare (ppt), conversație	
7. Prelucrarea și prezentarea de către studenți a conținutului unei relatări de călătorie la alegere, pe baza unor criterii prestabilite – IV.	Prezentare (ppt), conversație	
Bibliografie Vezi la descrierea cursului.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curiculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din Debrecen, Szeged, Pécs, Budapest, și cu consultarea principalilor angajatori (muzee, instituții și organizații culturale). Totodată are ca scop ca studenții să însușească capacități de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituții și locuri de muncă

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parcurgerea și însușirea materialului, prezentarea critică	Examen scris	2/3
10.5 Seminar/laborator	Parcurgerea și însușirea materialului	Monitorizarea și evaluarea activității elevilor (activitate la seminar + proiect de seminar)	1/3
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Însușirea conceptelor de bază abordate în cadrul cursului. Cunoașterea principalelor teorii legate de fenomenele sociale studiate. Identificarea unor materiale sursă utile pentru studiul fenomenelor de călătorie și turism. 			

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

- Identificarea unor metode care pot fi utilizate pentru studierea fenomenelor de călătorie și turism.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						

Data completării:
24. 01. 2025

Semnătura titularului de curs

Miklós Alpár

Semnătura titularului de seminar

Miklós Alpár

Data avizării în departament:
10.02.2025

Semnătura directorului de departament

Szabó Á. Töhötöm

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Car' Olus

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului